

Møre og Romsdal
fylkeskommune

Møre og Romsdal-modellen

Krav til seriøst arbeidsliv

Innhold

1.	HMS-kort	2
2.	Lønn- og arbeidsvilkår	2
3.	Obligatorisk tjenestepensjon	3
4.	Betaling av lønn mv. til bank eller foretak med rett til å drive betalingsformidling	3
5.	Forbud mot manglende respekt for fagorganisering og kollektive forhandlinger (ILOs kjernekonvensjoner 87 og 98)	4
6.	Krav til dokumentert yrkesskadeforsikring	4
7.	Krav til bruk av faglærte håndverkere	5
8.	Krav til bruk av lærlinger	5
9.	Mannskapslister og innsyn i oversiktslister	6
10.	Internkontroll – SHA	6
11.	Bruk av underleverandør – begrensning i antall ledd	7
12.	Krav til elektronisk betaling	8
13.	Manglende betaling av skatt og avgift	8
14.	Rapportering til oppdrags- og arbeidsforholdregisteret (OAR)	9
15.	Pliktig medlemskap i leverandørregister	9
16.	Revisjon	9
17.	Videreføring av kontraktkrav	10
18.	Kontroll	10
19.	Sanksjoner til Møre og Romsdal-modellen	10

1. HMS-kort

Alle som utfører arbeid på bygge- og anleggsplassen, eller utfører servicetjenester på bygg i drift eller renholdstjenester, skal ha HMS-kort utstedt av Arbeidstilsynet, jf. forskrift om HMS-kort på bygge- og anleggsplasser og forskrift om offentlig godkjenning av renholdsvirksomheter og om kjøp av renholdstjenester.

Leverandører og underleverandører må på forespørsel dokumentere at krav til HMS-kort er oppfylt.

Frem til HMS-kortet er mottatt aksepterer oppdragsgiver gyldig HMS-kortbekreftelse med QR-kode fra Arbeidstilsynet sammen med gyldig identifikasjon. Ordrebekreftelse, søknadsskjema og lignende aksepteres ikke som HMS kort. Før HMS-kortet er mottatt, må arbeidstakeren kunne dokumentere hvilken virksomhet han eller hun jobber for. Lånekort aksepteres ved fremvisning av gyldig HMS-kortbekreftelse med QR-kode fra Arbeidstilsynet sammen med gyldig identifikasjon.

HMS-kortet skal bæres synlig og på oppfordring vises til SHA-koordinator, tillitsvalgt, verneombud og Arbeidstilsynet.

2. Lønn- og arbeidsvilkår

Bestemmelsen gjelder for arbeid som utføres i Norge. Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

Leverandøren skal sørge for at ansatte, innleide arbeidstakere og utsendte arbeidstakere i egen og eventuelle underleverandørers organisasjon, som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, har lønns- og arbeidsvilkår i henhold til:

- Forskrift om allmenngjort tariffavtale der denne kommer til anvendelse.
- Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter av 8. februar 2008 der denne kommer til anvendelse. På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal lønns- og arbeidsvilkårene være i henhold til landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje. Med lønns- og arbeidsvilkår menes bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.

Leverandøren skal ha prosedyrer for å kunne gjennomføre nødvendige kontroller av underleverandører, innleide arbeidstakere og utsendte arbeidstakere.

På oppdragsgivers forlangende skal leverandøren gjennomføre nærmere spesifiserte kontroller av underleverandører, innleide arbeidstakere og utsendte arbeidstakere. Oppdragsgiver har adgang til å føre tilsyn og kontroll med leverandøren og skal på forespørsel gis innsyn i nødvendig dokumentasjon for å påse at kontraktens krav til lønns- og arbeidsvilkår er oppfylt.

Herunder plikter leverandøren på forespørsel å gi oppdragsgiver kopi av arbeidsgivers bankutskrift, ansettelseskontrakter til de arbeidstakerne som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, deres lønns slipper og timelister, samt dokumentasjon på ordnet innkvartering for dem. I tillegg kan oppdragsgiver kreve å få adgang til lokaler som benyttes til innkvartering av ansatte.

Oppdragsgivers rett til dokumentasjon og inspeksjon skal også gjelde overfor underleverandører, innleide arbeidstakere og utsendte arbeidstakere.

3. Obligatorisk tjenstepensjon

Leverandøren er ansvarlig for at egne ansatte, ansatte hos underleverandører (herunder innleide) som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, har obligatorisk tjenstepensjon (OTP) i samsvar med lov om obligatorisk tjenstepensjon.

Leverandøren plikter på skriftlig forespørsel med en rimelig frist å dokumentere at alle arbeidere som medvirker til å oppfylle kontrakten og som faller inn under en obligatorisk tjenstepensjonsordning, er innmeldt i en slik ordning. Dokumentasjonen kan inkludere kopi av signert avtale med pensjonsinnretning som viser at leverandøren og/eller underleverandøren har inngått gyldig avtale om OTP-ordning samt dokumentasjon, for eksempel i form av faktura mv., som viser at arbeidstakere som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten er innmeldt i OTP-ordningen.

4. Betaling av lønn mv. til bank eller foretak med rett til å drive betalingsformidling

Lønn og annen godtgjørelse til egne ansatte, ansatte hos underleverandører og innleide som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, skal utbetales til konto i bank eller annet

foretak med rett til å drive betalingsformidling jf. forskrift om offentlige anskaffelser 8-12a og § 19-5. Unntak for andre betalingsmåter i medhold av skatteloven § 6-51 tredje ledd gjelder så langt de passer. For utbetaling av lønn gjelder unntakene i arbeidsmiljøloven § 14-15 så langt de passer.

Kravet skal dokumenteres ved blant annet kopi av bankutskrift fra leverandøren som viser at lønn og annen godtgjørelse er utbetalt til arbeidstakerens konto. Dokumentasjonen skal være på personnivå og det skal fremgå hvem den gjelder.

5. Forbud mot manglende respekt for fagorganisering og kollektive forhandlinger (ILOs kjernekonvensjoner 87 og 98)

Arbeidstakere og arbeidsgivere har rett til å danne, eller slutte seg til de organisasjoner de selv måtte ønske, og til å drive kollektive forhandlinger og dele innholdet. All aktivitet i tilknytning til denne organiseringen skal skje helt uten represalier eller andre former for forulemping for deltakerne.

Arbeidsgiver må på ingen måte hindre arenaer for møter og kollektive forhandlinger. Der organisasjonsfriheten og retten til kollektive lønnsforhandlinger er begrenset ved nasjonal lov, skal arbeidsgiver legge til rette for, og ikke hindre, parallelle mekanismer til fri og uavhengige organisering og forhandling.

6. Krav til dokumentert yrkesskedeforsikring

Leverandøren skal på forespørsel innen en rimelig frist fastsatt ved skriftlig varsel dokumentere at egne ansatte og ansatte hos underleverandører som utfører arbeid på kontrakten, er dekket av lovpålagt yrkesskedeforsikring.

7. Krav til bruk av faglærte håndverkere

Ved utførelsen av kontraksarbeidet skal minimum 40 % av arbeidede timer innenfor bygg- og anleggsgagnene (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk samt anleggsgartnerfaget), samlet utføres av personer med fagbrev, svennebrev eller dokumentert fagopplæring i henhold til nasjonal fagopplæringslovgivning eller utenlandsk fagutdanning der dette finnes. Det skal være fagarbeidere i alle ovennevnte fag.

Inntil 10 % av kravet kan også oppfylles ved at arbeidede timer er utført av personer som er under systematisk opplæring og er oppmeldt etter kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringslova § 3-5, eller etter tilsvarende ordning i utlandet. I enkeltpersonforetak uten ansatte gjelder ovenstående krav for eier.

Leverandøren skal etter kontraktsinngåelsen redegjøre for hvordan kravet vil bli oppfylt, samt jevnlig oversende bemanningsplaner og rapporter som viser oppfylleelsesgraden.

8. Krav til bruk av lærlinger

Det kreves at leverandøren er tilknyttet en lærlingordning og at lærlinger skal delta i utførelsen av kontraktarbeidet. Ved utførelsen av kontraksarbeidet skal minimum 10 % av arbeidede timer innenfor fagområder med behov for læreplasser utføres av lærlinger jf opplæringslova § 4-1.

Kravet kan oppfylles ved at arbeidede timer er utført av personer som er under systematisk opplæring og er oppmeldt etter kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringslova § 3-5. Utenlandske leverandører kan oppfylle kravet ved å benytte lærling fra en lærlingordning i opprinnelseslandet. Dersom opprinnelseslandet ikke har en lærlingordning, kan kravet oppfylles ved å benytte praksiselev fra en opplæringsordning i opprinnelseslandet.

Kravet kan oppfylles av leverandøren og en eller flere av dens underleverandører.

Dersom arbeidene ikke er egnet ut fra arbeidets art og hensynet til helse, miljø og sikkerhet kan oppdragsgiver tillate at prosentkravene ovenfor fravikes.

Leverandøren skal ved oppstart, og på anmodning under gjennomføringen av kontraksarbeidet, sannsynliggjøre at kravene vil bli oppfylt. Ved kontraktavslutning skal det fremlegges oversikt over antall lærlingetimer. Timelister skal fremlegges på anmodning.

Kravet gjelder ikke dersom leverandøren kan dokumentere reelle forsøk på å inngå lærekontrakt uten å lykkes. Tilsvarende gjelder dersom leverandøren har inngått

lærekontrakt, men på grunn av forhold som skyldes lærlingen ikke kan benytte vedkommende under kontraktsarbeidene.

9. Mannskapslister og innsyn i oversiktslister

Leverandør skal føre oversiktslister over alle som utfører arbeid på bygge- eller anleggsplassen. Oversiktslister skal føres elektronisk og kontrolleres daglig i henhold til forskrift om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- eller anleggsplasser. Listen skal inneholde opplysninger iht. Forskrift om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- eller anleggsplasser (byggherreforskriften)§ 15, samt informasjon om den enkelte person er faglært eller lærling. Før oppstart av arbeidet, skal leverandøren oversende oppdragsgiver en liste over hvilke personer som vil utføre arbeid på bygge- eller anleggsplassen.

Oppdragsgiver skal ha innsyn i system for føring av oversiktslister. Alle arbeidere skal hver dag registrere seg ved arbeidsstart. Leverandøren har ansvaret for at alle aktører på byggeplassen har nødvendig godkjente sertifikater og kompetansebevis, og må kunne dokumentere dette. Listene skal være tilgjengelig for arbeidsgiver, verneombud og arbeidstilsynet og oppbevares i minimum 6 måneder etter at bygge- og anleggsarbeidene er avsluttet.

På bygge- og anleggsprosjekter hvor oppdragsgiver har eget system for registrering, skal leverandøren sørge for at de personer som utfører arbeid på bygge- og anleggsplassen registrerer seg i oppdragsgivers system for registrering. Registrering skal gjøres enten på fastmontert registreringsløsning eller, dersom oppdragsgiver krever det, ved bruk av en applikasjon som skal installeres på leverandørens eller de enkelte arbeideres smarttelefoner/nettbrett. Dette skal gjøres for leverandørens regning og risiko.

Oppdragsgiver kan kreve at forhåndsregistreringen av personer som skal utføre arbeid på bygge- eller anleggsplassen, skal skje direkte inn i kjernesystemet for oppfølging av leverandører. Krav om direkte forhåndsregistrering gir ikke leverandøren krav på ytterligere vederlag eller annen kompensasjon.

10. Internkontroll – SHA

Leverandøren skal følge den til enhver tid gjeldende arbeidsmiljølov med tilhørende forskrifter, oppdragsgivers SHA-plan og oppdragsgivers eller koordinators anvisninger. Leverandøren plikter å ha et internkontrollsystem iht. forskrift om systematisk helse- miljø

og sikkerhetsarbeid i virksomheter. Relevante deler av oppdragsgivers SHA-plan skal innarbeides i, og følges opp gjennom, leverandørens internkontroll. Innarbeidingen skal skje slik at SHA-planens bestemmelser kan identifiseres.

Innkvartering skal være i tråd med arbeidsmiljølovgivningen. Arbeidsplasser skal normalt ha adskilte garderober for kvinner og menn.

Oppdragsgiver stiller følgende språkkrav:

- Med mindre annet er avtalt skal alle leverandørens nøkkelpersoner i prosjektet forstå og kunne gjøre seg godt forstått på norsk.
- Minst én av det utførende personell på ethvert arbeidslag skal kunne forstå og gjøre seg forstått på norsk eller engelsk.
- Arbeidsgiveren skal sørge for at arbeidstakerne og innleide arbeidstakere i virksomheten kan kommunisere på en slik måte at kommunikasjonen ikke utgjør en sikkerhetsrisiko.
- Arbeidsgiveren skal særlig sørge for at minst én blant de utførende arbeidstakerne og innleide arbeidstakerne på ethvert arbeidslag på bygge- eller anleggsplassen skal, når det er nødvendig for å ivareta sikkerhetshensyn, kunne forstå og gjøre seg forstått på et språk de andre på arbeidslaget forstår og kan gjøre seg forstått på.
- Skriftlig dokumentasjon som benyttes i eller er relevant for arbeidet den enkelte skal utføre, slik som plan og rutiner for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø, sikkerhetsopplæring, verneprotokoller, sikkerhetsinstruksjoner, sikkerhetsdatablader, varselskilter og bruksanvisninger for verktøy og arbeidsutstyr mv., skal foreligge slik at den enkelte forstår informasjonen godt.

11. Bruk av underleverandør – begrensning i antall ledd

Leverandøren skal ikke ha flere enn to ledd i leverandørkjede under seg, jf. forskrift om offentlige anskaffelser § 8- 13 og § 19-3.

Leverandørens bruk av enkeltpersonforetak skal begrunnes skriftlig. Bruk av bemanningsselskap skal varsles byggherren og er underlagt arbeidsmiljøloven, herunder kravet om likebehandling i § 14-12a.

Leverandørens bruk av underleverandører, herunder innleid arbeidskraft, skal skriftlig forhåndsgodkjennes av oppdragsgiver. Oppdragsgiver kan bare nekte godkjenning der han/hun har saklig grunn. Det samme gjelder for utskifting av underleverandører i kontraktperioden. Manglende fremleggelse av dokumentasjon, eller ikke ubetydelige

avvik ved fremlagt dokumentasjon, knyttet til underleverandør vil alltid utgjøre saklig grunnlag for å nekte godkjenning av vedkommende underleverandør. Oppdragsgivers godkjenning endrer ikke leverandørens forpliktelser overfor oppdragsgiver.

Før innleie skjer, skal innleier stille krav om, og å få fremlagt dokumentasjon på, at innleid personell som direkte medvirker til kontrakten har gjennomgått grunnleggende opplæring i HMS. Før oppstart og under prosjektgjennomføringen skal innleiebedriften risikovurdere, informere og ha dialog med utleiebedriften om generell og prosjektspesifikk risiko forbundet med det aktuelle arbeidet.

Ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdraget som overstiger en verdi på kr 500.000 eks. mva. skal leverandøren innhente skatteattest fra underleverandør, jf. forskrift om offentlige anskaffelser § 7-2. Fra underentreprenører med forretningsadresse i andre EØS-land enn Norge, skal det innhentes tilsvarende attest. Leverandøren skal på forespørsel fra oppdragsgiver fremlegge skatteattesten.

Oppdragsgiver skal på forespørsel få tilgang til utvidet skatteattest fra norsk leverandør og underleverandører. Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelse.

Leverandøren skal under hele kontraktsperioden kunne dokumentere at underleverandører oppfylder kontraktens bestemmelser, herunder at de har oppfylt sine forpliktelser overfor skattemyndighetene. På forespørsel fra oppdragsgiver skal attest for skatt- og merverdiavgift fremlegges. Denne skal ikke være eldre enn seks måneder.

12. Krav til elektronisk betaling

All betaling leverandøren og underleverandører foretar i forbindelse med utførelsen av kontraktsarbeidet skal betales med elektronisk betalingsmiddel.

13. Manglende betaling av skatt og avgift

Leverandøren og eventuelle underleverandører skal til enhver tid oppfylle sine forpliktelser til å betale skatter og/eller avgifter.

14. Rapportering til oppdrags- og arbeidsforholdsregisteret (OAR)

Kontrakt gitt til utenlandsk leverandør eller underleverandør, og alle arbeidstakere på slik kontrakt, skal rapporteres til Skatteetaten via Oppdrags- og arbeidsforholdsregisteret (OAR) i henhold til lov om skatteforvaltning § 7-6. Leverandøren er ansvarlig for at slik rapportering skjer nedover i kontraktskjeden. Leverandøren skal på forespørsel dokumentere at rapporteringsplikten er oppfylt ved kopi av innmeldingsskjema eller kvittering fra Altinn. Eventuelt ansvar for overtredelsesgebyr eller tvangsmulkt ilagt byggherren som følge av at leverandøren ikke har overholdt sine forpliktelser etter dette punktet er leverandørens ansvar og skal betales av ham.

15. Pliktig medlemskap i leverandørregister

Leverandøren, og eventuelle underleverandører, skal ved kontraktsinngåelse oppgi StartBANK ID eller fremlegge kopi av registreringsbevis fra StartBANK eller tilsvarende leverandørregister som inneholder oppdatert og kontrollert leverandørinformasjon. Leverandøren skal gi leverandørregisteret fullmakt til å innhente opplysninger om skatt og avgift (SKAV-info) der tilsvarende informasjon kan utstedes i hele kontraktsperioden. Utenlandske leverandører kan også registrere seg. Dette kravet gjelder ikke enkeltpersonforetak.

16. Revisjon

Oppdragsgiver, eller ekstern revisor engasjert av oppdragsgiver, kan ved begrunnet mistanke om brudd på kontraktbestemmelser gitt i «Møre og Romsdal-modellen» og i ev. tilhørende endringskatalog, gjennomføre revisjon hos leverandøren og eventuelle underleverandører i perioden fra kontraktsinngåelse til slutfaktura er betalt for å undersøke om kontraktens krav blir oppfylt. Denne adgangen omfatter også kontrakter og dokumentasjon i underliggende ledd. Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

Oppdragsgiver har blant annet rett til innsyn i leverandørens kvalitetssikringssystem, HMS-system og systemer for oppfyllelse av bestemmelser om samfunnsansvar, herunder lønns- og arbeidsvilkår. Oppdragsgiver har rett til å la seg bistå av tredjeperson i forbindelse med revisjon. Leverandøren skal vederlagsfritt yte rimelig assistanse ved slikt innsyn. Innsynsretten er begrenset til tre år etter at siste betaling har funnet sted.

Leverandøren skal sikre at oppdragsgiver har tilsvarende innsynsrett hos leverandørens direkte og indirekte kontraktsmedhjelpere, med mindre leveransen har en klart underordnet betydning for leverandørens evne til å oppfylle sine forpliktelser overfor oppdragsgiver.

17. Videreføring av kontraktkrav

Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal som minimum inneholde følgende bestemmelser/krav i Møre og Romsdal-modellen med endringskatalog.

Dette gjelder for følgende krav i Møre og Romsdal-modellen med endringskatalog:

- HMS-kort,
- Lønn- og arbeidsvilkår,
- Obligatorisk tjenstepensjon
- Krav om betaling av lønn mv. til bank eller foretak med rett til å drive betalingsformidling
- Forbud mot manglende respekt for fagorganisering og kollektive forhandlinger (ILOs kjernekonvensjoner 87 og 98),
- Mannskapslister og innsyn i oversiktslister,
- Internkontroll – SHA,
- Elektronisk betaling,
- Revisjon
- Rapporteringsplikt til Oppdrags- og arbeidsforholdsregisteret der avtalen omfattes av lov om skatteforvaltning § 7-6.

18. Kontroll

Oppdragsgiver kan gjennomføre nødvendig kontroll av om kravene i Møre og Romsdal-modellen med endringskatalog overholdes

19. Sanksjoner til Møre og Romsdal-modellen

Sanksjoner som illegges for kontraktsbrudd i Møre og Romsdal-modellen med endringskatalog begrenser ikke oppdragsgivers håndtering av mangler / mislighold i kontrakten for øvrig.

Leverandør er ansvarlig for sine underleverandører.

Bortvising fra byggeplassen

Arbeidstakere som ikke har dokumentasjon i tråd med krav til HMS-kort eller dokumentert yrkesskadeforsikring kan bli bortvist fra bygg- eller anleggsplassen.

Dagmulkt

Dagmulkt gjelder for følgende krav i Møre og Romsdal-modellen: mannskapslister og innsyn i oversiktslister, bruk av underleverandør – begrensning i antall ledd.

For mannskapslister og oversiktslister, bruk av underleverandør – begrensning i antall ledd gjelder i tillegg følgende: Leverandøren er tilsvarende ansvarlig for sine underleverandører hvor kontraktsbrudd er konstatert.

Dersom leverandør eller underleverandør ikke etterlever bestemmelsen kan oppdragsgiver fastsette en kort frist for å bringe forholdet i samsvar med kontraktsbestemmelsen. Dersom forholdet ikke er rettet innen fristen løper dagmulkt i tråd med tabell. Mulkten løper til forholdet er brakt i samsvar med kontraktsbestemmelsen.

Kontraksverdi og varighet	
Del I – konkurranse	Dagmulkt: kr 1 000, total ilagt dagmulkt begrenset oppad til 2,5 % av kontraktssummen
Over 1,3 mill, men under EØS-terstel – del II konkurranse	Dagmulkt: kr 3 000, total ilagt dagmulkt begrenset oppad til 2,5 % av kontraktssummen
Over EØS-terstel – del III konkurranse	Dagmulkt: kr 10 000, total ilagt dagmulkt begrenset oppad til 2,5 % av kontraktssummen

Avkorte vederlag

Avkorting av vederlag gjelder for følgende krav i Møre og Romsdal-modellen med endringskatalog: Krav til elektronisk betaling.

Ved brudd på bestemmelsen avkortes leverandørens vederlag med samme beløp som kontantbetalingen.

Tilbakeholde vederlag og avkortning av vederlag

Punkt 1 gjelder for følgende bestemmelser i Møre og Romsdal-modellen med endringskatalog: krav til faglærte håndverkere, bruk av lærlinger

Punkt 2 gjelder for følgende bestemmelser i Møre og Romsdal-modellen med endringskatalog: Krav til lønns- og arbeidsvilkår, obligatorisk tjenestepensjon.

Punkt 3 gjelder for følgende bestemmelser i Møre og Romsdal-modellen med endringskatalog: Krav om betaling av lønn mv. via bank eller foretak med rett til å drive betalingsformidling.

1. Oppdragsgiver kan holde tilbake inntil 5 promille av kontraktssummen dersom krav misligholdes, eller det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel. Dersom kravet ikke er oppfylt ved overtakelsen avkortes vederlaget med inntil 5 promille av kontraktssummen. Der leverandøren selv oppdager brudd på plikten, skal leverandøren uten opphold opplyse oppdragsgiver om forholdene og rette forholdene innen den frist oppdragsgiver fastsetter.

2. Ved brudd på kravene skal leverandøren rette forholdet innen en rimelig frist fastsatt av oppdragsgiver.

Oppdragsgiver har rett til å holde tilbake et beløp tilsvarende ca. to ganger besparelsen for arbeidsgiveren, men ikke mindre enn kr 50 000. Tilbakeholdsretten opphører så snart retting etter foregående ledd er dokumentert.

Vesentlig mislighold av kravene, herunder dokumentasjonsplikten, kan påberopes av oppdragsgiver som grunnlag for heving, selv om leverandøren retter forholdene. Dersom bruddet har skjedd i underleverandørleddet, kan oppdragsgiver kreve at leverandøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for oppdragsgiver. Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

Ved brudd på kravene til lønns- og arbeidsvilkår skal leverandøren rette forholdet. Der bruddet har skjedd hos en underleverandør er rettingsplikten begrenset til krav som er fremmet skriftlig innen tre måneder etter lønnens forfallsdato, både for krav som følger av allmenngjort tariffavtale og landsomfattende tariffavtale. De vilkår og begrensninger som følger av lov om allmenngjøring av tariffavtaler mv. av 4. juni 1993 § 13 skal gjelde i begge disse tilfellene.

3. Ved brudd på kravet skal leverandøren rette forholdet innen en rimelig frist fastsatt av oppdragsgiver.

Oppdragsgiver har rett til å holde tilbake et beløp tilsvarende ca. to ganger det beløpet som er utbetalt kontant i strid med kontraktens bestemmelser. Tilbakeholdsretten opphører så snart retting etter foregående ledd er dokumentert.

Vesentlig mislighold av kravet om betaling av lønn og annen godtgjørelse via bank mv., herunder dokumentasjonsplikten, kan påberopes av oppdragsgiver som grunnlag for

heving, selv om leverandøren retter forholdene. Dersom bruddet har skjedd i underleverandørleddet (herunder bemanningsselskaper), kan oppdragsgiver kreve at leverandøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for oppdragsgiver.

Stans

Stans gjelder for følgende krav i Møre og Romsdal-modellen med endringskatalog: faglærte håndverkere, mannskapslister og innsyn i oversiktslister, Internkontroll – SHA, bruk av underleverandør – begrensning i antall ledd,

Ved brudd på bestemmelsen har oppdragsgiver rett til å stanse arbeidene i den utstrekning oppdragsgiver anser det nødvendig, for leverandørens regning og risiko. Gjentatte brudd vil kunne regnes som vesentlig mislighold.

For krav til SHA – internkontroll gjelder i tillegg følgende: Slik stans gir oppdragsgiver rett på eventuell dagmulkt etter kontraktens bestemmelser om forsinket levering.

Heving av kontrakt

Heving av kontrakt gjelder for følgende krav i Møre og Romsdal-modellen med endringskatalog: krav til lønn- og arbeidsvilkår, dokumentert yrkesskadeforsikring, mannskapslister og oversiktslister, bruk av underleverandør – begrensning i antall ledd, SHA – internkontroll.

Vesentlig mislighold av bestemmelsen kan påberopes av oppdragsgiver som grunnlag for heving av kontrakt. Før heving gjennomføres skal leverandøren ved skriftlig varsel gis en rimelig tilleggsfrist for å dokumentere retting, med varsel om heving om så ikke skjer. Der slikt mislighold består i stadige brudd på pliktene, kan oppdragsgiver heve selv om leverandøren retter forholdet.

Ved manglende betaling av skatt og avgift:

Dersom leverandøren vesentlig misligholder sine forpliktelser til å betale skatter og/eller avgifter kan oppdragsgiver heve kontrakten etter at det er gitt en kort frist til å rette. Retten til å heve gjelder ikke dersom kravet formelt er bestridt overfor kompetent myndighet og leverandøren kan sannsynliggjøre overfor oppdragsgiver at kravet ikke er berettiget.

Dersom leverandørens underleverandør i vesentlig grad misligholder sine forpliktelser til å betale skatter og/eller avgifter, kan oppdragsgiver, etter at underleverandør er gitt en frist til å rette, kreve at leverandøren snarest mulig skifter ut sin underleverandør for leverandørens regning og risiko. Retten til å kreve utskifting gjelder ikke dersom kravet er formelt bestridt overfor kompetent myndighet, og klagen fremstår som saklig grunnlagt.

Dersom leverandøren ikke skifter ut underleverandøren som den er forpliktet til å skifte ut, kan oppdragsgiver heve avtalen.

Utskifting av underleverandør

Utskifting av underleverandør gjelder for følgende krav i Møre og Romsdal-modellen med endringskatalog: Lønn- og arbeidsvilkår, dokumentert yrkesskadeforsikring, mannskapslister og oversiktslister, Internkontroll – SHA, manglende betaling av skatt og avgift,

Oppdragsgiver kan kreve at leverandøren skifter ut underleverandør ved vesentlig mislighold, som ikke blir rettet innen en rimelig frist eller der misligholdet består i stadige brudd på pliktene, selv om underleverandøren retter forholdet. Dette skal skje for leverandørens regning og risiko.

Ved manglende betaling av skatt og avgift: Dersom det ikke fremlegges skatteattest eller denne viser restanser som ikke er ubetydelige, kan oppdragsgiver kreve at underleverandøren skiftes ut uten omkostninger dersom forholdet ikke rettes innen en rimelig frist, gitt ved skriftlig varsel. Retten til å kreve utskifting gjelder ikke dersom kravet formelt er bestridt overfor kompetent myndighet og klagen fremstår som saklig begrunnet.

Møre og Romsdal
fylkeskommune

---

www.mrfylke.no